

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W SANDOMIERZU**

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SANDOMIERSKIM
W 2014 ROKU**

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Sandomierz – marzec 2015

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
<i>Cel opracowania</i>	4
<i>Podstawa opracowania</i>	5
<i>Metodologia opracowania</i>	5
I. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SANDOMIERSKIM	6
1.1. <i>Poziom i struktura bezrobocia</i>	6
1.2. <i>Struktura bezrobocia według zawodów</i>	9
1.3. <i>Napływ bezrobotnych według zawodów</i>	12
1.4. <i>Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy</i>	14
1.5. <i>Zawody generujące długotrwale bezrobocie</i>	15
II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SANDOMIERSKIM	17
2.1. <i>Napływ ofert pracy według zawodów</i>	17
2.2. <i>Napływ ofert pracy według sekcji PKD</i>	19
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, ZRÓWNOWAŻONYCH I NADWYŻKOWYCH	20
3.1. <i>Zawody deficytowe</i>	20
3.2. <i>Zawody zrównoważone</i>	21
3.3. <i>Zawody nadwyżkowe</i>	23
PODSUMOWANIE	26

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych definiowany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.¹ Tym samym wyraźnie zaakcentowano, że monitoring można wykorzystać przy stawianiu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Prognozy te mogą mieć jedynie charakter prognoz krótkookresowych. Wynika to z dużej dynamiki następujących zmian na rynku pracy.

Podstawą do sporządzenia analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowi Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2010 Nr 82 poz. 537). Zgodnie z „Klasyfikacją Zawodów i Specjalności” bezrobotni rejestrowani są według sześciocyfrowych kodów zawodów, które mogą być segregowane w grupy elementarne (czterocyfrowe), a następnie w grupy średnie (trzycyfrowe), duże (dwucyfrowe) i wielkie (jednocyfrowe). Od 1 września 2012 r. obowiązuje zmieniona klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy i zakresu jej stosowania (Dz. U. 2012 poz. 1268). W końcowym efekcie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże (wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2366 zawodów i specjalności.

W omawianej statystyce stosuje się kryterium kwalifikowania bezrobotnych poprzednio pracujących według zawodu, w jakim poszukują pracy, do wykonywania którego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź posiadają odpowiedni staż pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku, w tym samym zawodzie).

Bezrobotni, którzy nie pracowali przed nabyciem statusu bezrobotnego (w tym absolwenci szkół) kwalifikowani są według zawodu wyuczonego. Jeżeli bezrobotny posiadał

¹ Zalecenia metodyczne do prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, s. 6.

kwalifikację uprawniające do wykonywania kilku zawodów, kwalifikowany był według zawodu, w którym chciałby podjąć pracę. Statystyka obejmuje również grupę osób „bez zawodu”, które nie spełniają jednocześnie dwóch warunków:

- ✓ nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz
- ✓ nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Grupa „bez zawodu” dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem podstawowym, niepełnym podstawowym, gimnazjalnym oraz osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, jeżeli po ukończeniu (bądź nie ukończeniu) szkoły nie ukończyły kursu, na którym zdobyły odpowiednie kwalifikację zawodowe oraz dyplom uprawniający ich do wykonywania danego zawodu, a także nie przepracowały w danym zawodzie minimum 1 roku, bądź pracowały w danym zawodzie ponad 1 rok, lecz nie miały ciągłości pracy w tym zawodzie.

Cel opracowania

Opracowanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analizą i oceną bezrobotnych według zawodów i specjalności. Informacje zawarte w poniższym raporcie pomocne będą przy:

- określeniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorząd oraz instytucje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- doskonaleniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczenie informacji na temat zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które wygasa zapotrzebowanie na rynku pracy,
- zwiększaniu efektywności szkoleń osób bezrobotnych dzięki dostosowaniu kierunków szkoleń do potrzeb pracodawców,
- korygowaniu poziomu i kierunków kształcenia zawodowego poprzez udostępnienie wyników analiz dyrekcjom szkół i władzom oświatowym,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku gospodarowania środkami Funduszu Pracy,

- ułatwianiu realizacji programów specjalnych.

Podstawa opracowania

Podstawą do sporządzenia monitoringu zawodów jako jednego z elementów analizy rynku pracy są:

- „Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej*”. Stan w końcu 2 półrocza 2014 roku;
- „Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za 2 półrocze roku 2014*”;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej za rok 2011 (Dz. U. 2010 Nr 239 poz. 1594 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej za rok 2011 (Dz. U. 2011 Nr 83 poz. 453);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2010 Nr 82 poz. 537).

Metodologia opracowania

Szczegółowe zalecenia metodyczne do opracowania raportu wynikają z opracowanych w Departamencie Rynku Pracy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej „*Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*”.

Niniejsze opracowanie składa się jedynie z części diagnostycznej. Została ona przygotowana w oparciu o raport obejmujący analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sandomierskim w 2014 roku sporządzony na podstawie danych zawartych w Załączniku 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy*

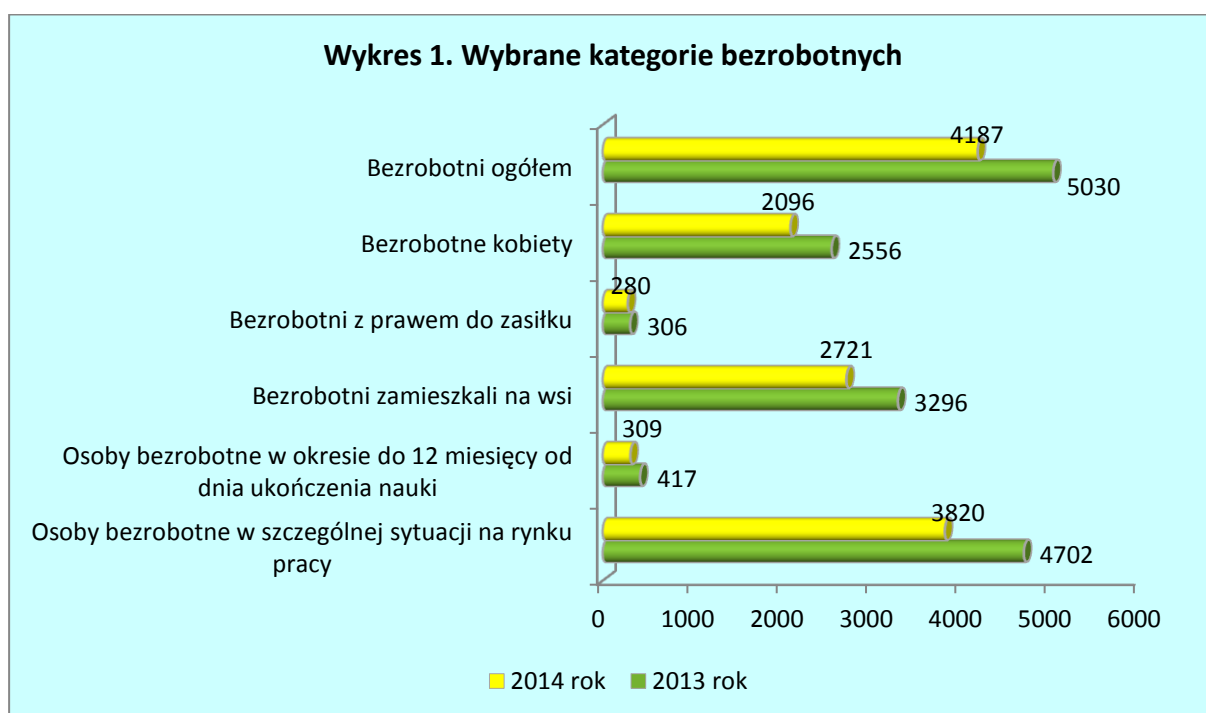
i miejsca aktywizacji zawodowej oraz Załączniku 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności*.

Należy zaznaczyć, że poniższe opracowanie bazuje jedynie na danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Sandomierzu dotyczących liczby osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD. Raport nie obejmuje analizy ofert zamieszczonych w prasie i Internecie, dla której wciąż brak odpowiedniej jednolitej dla całego kraju metodologii.

I. Analiza bezrobocia według zawodów w powiecie sandomierskim

1.1. Poziom i struktura bezrobocia

Liczba bezrobotnych w powiecie sandomierskim w końcu 2014 roku wynosiła 4187 osób (zanotowano spadek o 843 osoby w stosunku do końca 2013 roku) (*Wykres 1.*), w tym 2096 kobiet (50,1% ogółu bezrobotnych), 280 osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (6,7% ogółu bezrobotnych). Wśród bezrobotnych przeważali mieszkańcy wsi – 2721 (65,0% ogółu bezrobotnych). Bezrobotne kobiety zamieszkujące wieś (1353 osoby) stanowiły 32,3% ogółu bezrobotnych. Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu pozostawało 113 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a także 35 osób poszukujących pracy.

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych było 3820 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym:

- 951 osób bezrobotnych do 25 roku życia (1254 na koniec 2013),
- 2623 długotrwale bezrobotnych (2953 na koniec 2013),
- 649 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (765 na koniec 2013),
- 765 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (834 na koniec 2013),
- 1252 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (1422 na koniec 2013),
- 1831 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (2245 na koniec 2013),
- 1957 bezrobotnych bez wykształcenia średniego (2395 na koniec 2013),
- 340 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (398 na koniec 2013),
- 55 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia (64 na koniec 2013).

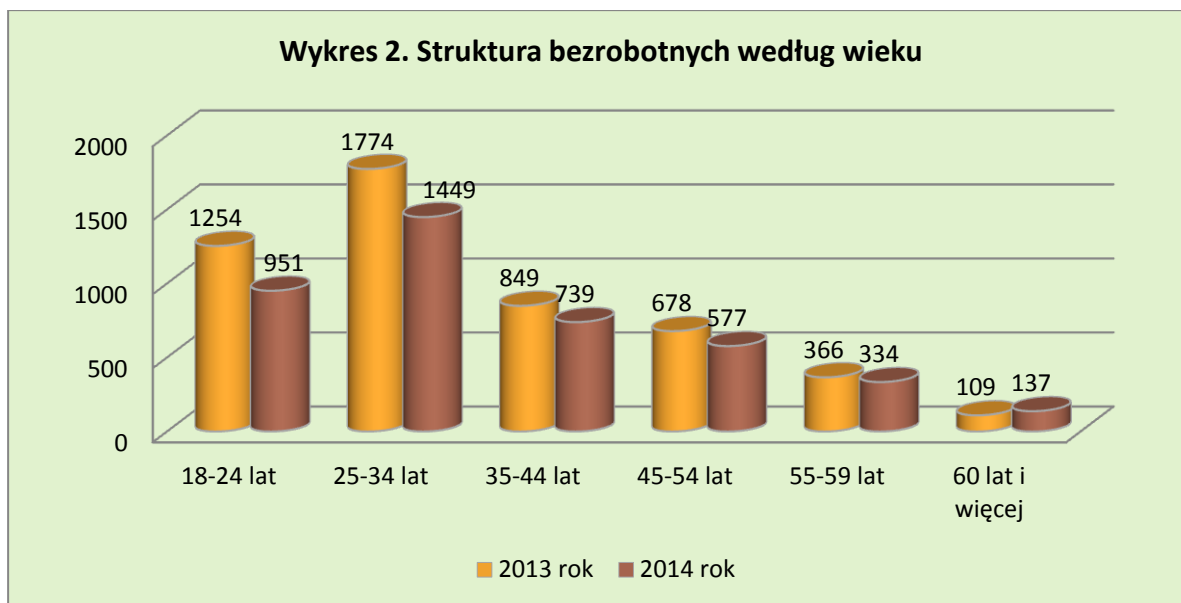
W końcu 2014 roku bezrobotni w wieku **18-34** lat stanowili 57,3% (2400 osób) ogółu bezrobotnych (*Wykres 2.*), natomiast w 2013 roku bezrobotni w wieku 18-34 lat (3028 osób) stanowili 60,2% ogółu bezrobotnych.

Udział bezrobotnych w pozostałych grupach wiekowych w końcu 2014 roku wynosił:

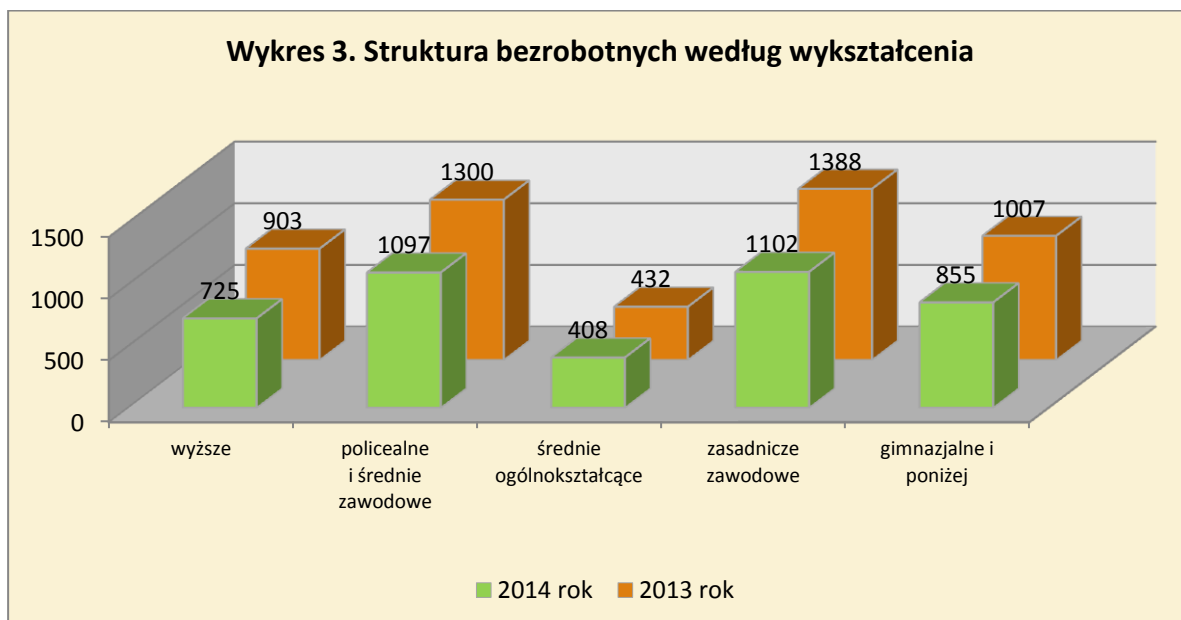
- **35-44 lat** – 17,6% (739 osób),
- **45-54 lat** – 13,8% (577 osób),
- **55-59 lat** – 8,0% (334 osoby),
- **60 lat i więcej** – 3,3% (137 osób).

W porównania do stanu z końca 2013 roku nastąpił wyraźny spadek liczby osób bezrobotnych, głównie wśród osób młodych, 18-34 lat (o 303 osoby w grupie 18-24 lata oraz o 325 osób w grupie 25-34 lata).

Wzrost liczby bezrobotnych zanotowano jedynie w grupie 60 lat i więcej (o 28 osób).

Wśród ogółu bezrobotnych w końcu 2014 roku najwięcej osób posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (1102 osoby), policealne i średnie zawodowe (1097 osób) oraz gimnazjalne i poniżej (855 osób) (Wykres 3.). Wykształcenie wyższe posiadało 725 osób, natomiast wykształcenie średnie ogólnokształcące 408 osób. W porównaniu do końca 2013 roku we wszystkich typach wykształcenia nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w powiecie sandomierskim na koniec grudnia 2014 roku wynosiła 11,3% (w województwie świętokrzyskim 14,2%, w kraju 11,5%).

1.2. Struktura bezrobotnych według zawodów

W Tabeli 1. przedstawiono dziesięć zawodów, w których było najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku.

Tabela 1. Zawody dominujące w powiecie sandomierskim - stan w końcu 2014r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
	"000000"	Inny zawód lub brak zawodu	1132	566	142	60	170	84
1.	"522301"	Sprzedawca*	138	117	0	0	64	50
2.	"722204"	Ślusarz*	132	1	2	0	44	1
3.	"331403"	Technik ekonomista*	102	80	3	3	39	33
4.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	95	63	13	8	23	18
5.	"311204"	Technik budownictwa*	73	9	3	0	17	3
6.	"931301"	Robotnik budowlany	66	3	0	0	34	2
7.	"311504"	Technik mechanik*	64	2	3	0	13	0
8.	"753105"	Krawiec*	64	63	0	0	31	31
9.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	63	38	1	1	7	6
10.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	61	45	8	7	11	8

Źródło: T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie sandomierskim, stan w końcu 2014 roku.

Z danych przedstawionych w Tabeli 1. wynika, że w końcu 2014 roku najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w zawodzie: sprzedawca – 138 osób, ślusarz – 132 osoby, technik ekonomista – 102 osoby, specjalista administracji publicznej – 95 osób, technik budownictwa – 73 osoby, robotnik budowlany – 66 osób, technik mechanik – 64 osoby, krawiec – 64 osoby, kucharz małej gastronomii – 63 osoby, technik żywienia i gospodarstwa domowego – 61 osób.

Osoby bezrobotne bez zawodu stanowiły 27% ogółu bezrobotnych (1132 osoby, w tym 566 kobiet).

Dominujące zawody wśród bezrobotnych kobiet:

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotne kobiety
"522301"	Sprzedawca*	117
"331403"	Technik ekonomista*	80
"242217"	Specjalista administracji publicznej	63
"753105"	Krawiec*	63

"514101"	Fryzjer*	51
"235107"	Pedagog	45
"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	45
"522305"	Technik handlowiec*	41
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	38
"263102"	Ekonomista	36

Dominujące zawody wśród bezrobotnych mężczyzn:

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni mężczyźni
"722204"	Ślusarz*	131
"311204"	Technik budownictwa*	64
"931301"	Robotnik budowlany	63
"311504"	Technik mechanik*	62
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	43
"711202"	Murarz*	42
"515303"	Robotnik gospodarczy	34
"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	34
"242217"	Specjalista administracji publicznej	32
"314205"	Technik ogrodnik*	30

W końcu 2014 roku było zarejestrowanych 309 absolwentów (osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki). W omawianej populacji większość stanowili bezrobotni bez zawodu. Grupa ta składała się z 142 osób.

Zawody dominujące w grupie absolwentów:

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci
"242217"	Specjalista administracji publicznej	13
"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	8
"514101"	Fryzjer*	7
"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	6
"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	6

Osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu 2014 roku stanowiły 30% ogółu bezrobotnych (1266 osób, w tym 637 kobiet). Najwięcej osób bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, było bez zawodu – 170 osób.

Zawody dominujące w grupie bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy:

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy
"522301"	Sprzedawca*	64
"722204"	Ślusarz*	44
"331403"	Technik ekonomista*	39
"931301"	Robotnik budowlany	34
"753105"	Krawiec*	31
"711202"	Murarz*	24
"242217"	Specjalista administracji publicznej	23
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	22
"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	20
"515303"	Robotnik gospodarczy	19

Struktura bezrobotnych według dużych grup zawodowych została przedstawiona w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych według dużych grup zawodowych (kod dwucyfrowy).

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1.	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	11,8168	8,3007	10,7784	2,1052	9,3064	8,1374
2.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	10,8673	0,5883	2,3952	0	12,3174	1,085
3.	"51"	Pracownicy usług osobistych	8,3142	11,5686	6,5868	11,5789	7,4818	11,3923
4.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	7,8246	12,7438	0	0	8,8523	13,7441
5.	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,972	1,3726	2,994	0	7,5729	2,17
6.	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	6,252	8,2354	13,174	14,7371	3,9232	5,6057
7.	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	4,9428	7,0588	8,3832	10,5263	2,9197	3,7974
8.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,648	7,1244	5,3892	6,3158	4,6531	7,7756
9.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,6154	7,3204	0,5988	0	6,5694	10,8498
10.	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	4,3862	7,3203	8,3832	13,6842	3,0109	4,7016
Ogółem			70,6393	71,6333	58,6828	58,9475	66,6071	69,2589

Źródło: T-II/P-1a Struktura bezrobotnych wg dużych grup zawodowych w powiecie sandomierskim, stan w końcu 2014 roku.

W tabeli powyżej przedstawiono 10 dużych grup zawodowych (kod dwucyfrowy), które stanowią 70,6% ogółu grup zawodowych (kod dwucyfrowy) w powiecie sandomierskim (stan w końcu 2014 roku). Najwyższy odsetek osób bezrobotnych w badanych grupach zawodowych stanowił: średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych; robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni; pracownicy usług osobistych; sprzedawcy i pokrewni; robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków); specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania.

Poniżej 5% ogółu stanowią bezrobotni z następujących grup zawodowych: specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury; średni personel do spraw biznesu i administracji; robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni; specjaliści nauczania i wychowania.

1.3. Napływ bezrobotnych według zawodów

W 2014 roku w PUP w Sandomierzu napływ bezrobotnych wynosił ogółem 5012 osób bezrobotnych (w 2013 roku wynosił 5311 osób), wśród nich było 2173 kobiety. Napływ bezrobotnych wg zawodów w 2014 roku przedstawiono w *Tabeli 3*.

Tabela 3. Napływ bezrobotnych wg zawodów (zawody dominujące) w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
	"000000"	Inny zawód lub brak zawodu	1485	600	327	144
1.	"722204"	Ślusarz*	157	0	1	0
2.	"522301"	Sprzedawca*	136	119	4	4
3.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	109	73	27	17
4.	"331403"	Technik ekonomista*	109	68	5	3
5.	"311204"	Technik budownictwa*	108	11	10	0
6.	"311504"	Technik mechanik*	98	2	3	0
7.	"263102"	Ekonomista	80	41	8	5
8.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	79	31	5	2
9.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	70	0	4	0
10.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	69	44	11	9
11.	"235107"	Pedagog	67	58	16	13
12.	"514101"	Fryzjer*	61	57	11	11
13.	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	59	0	20	0

14.	"931301"	Robotnik budowlany	58	1	0	0
15.	"515303"	Robotnik gospodarczy	50	9	0	0
16.	"314205"	Technik ogrodnik*	48	18	3	2
17.	"711202"	Murarz*	47	3	0	0
18.	"522305"	Technik handlowiec*	46	30	3	2
19.	"753105"	Krawiec*	39	37	0	0
20.	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	37	28	4	3
21.	"351203"	Technik informatyk*	37	3	3	0
22.	"422402"	Technik hotelarstwa*	37	31	9	6
23.	"512001"	Kucharz*	36	20	0	0
24.	"713102"	Malarz budowlany	35	6	0	0
25.	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	34	0	0	0
26.	"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	32	23	0	0
27.	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	30	0	8	0
28.	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	29	13	2	0
29.	"513101"	Kelner*	27	17	0	0
30.	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	26	21	9	6

Źródło: T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

W Tabeli 3. zostało wyszczególnionych trzydzieści zawodów najliczniej występujących wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2014 roku w powiecie sandomierskim. Największy napływ bezrobotnych w analizowanym okresie stanowiły osoby bezrobotne bez zawodu – 1485 osób. W następnej kolejności sklasyfikowani byli: ślusarze – 157 osób, sprzedawcy – 136 osób (w tym 119 kobiet), specjaliści administracji publicznej – 109 osób (w tym 73 kobiety), technicy ekonomiści – 109 osób (w tym 68 kobiet), technicy budownictwa – 108 osób (w tym 11 kobiet), technicy mechanicy – 98 osób (w tym 2 kobiety), ekonomiści – 80 osób (w tym 41 kobiet), kucharze małej gastronomii – 79 osób (w tym 31 kobiet), mechanicy pojazdów samochodowych – 70 osób, technicy żywienia i gospodarstwa domowego – 69 osób (w tym 44 kobiety).

Mniejszy napływ bezrobotnych w 2014 roku widoczny był w zawodach: nauczyciel języka angielskiego – 26 osób, kelner – 27 osób, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 29 osób, technik mechanizacji rolnictwa – 30 osób, pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 32 osoby, mechanicy - operatorzy pojazdów i maszyn rolniczych – 34 osoby, malarze budowlani – 35 osób.

W grupie absolwentów (osoby zarejestrowane w okresie 12 miesięcy od daty ukończenia nauki) największy napływ bezrobotnych był w zawodach:

- specjalista administracji publicznej – 27 osób,
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie – 20 osób,
- pedagog – 16 osób,
- inżynier budownictwa - budownictwo ogólne – 15 osób,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 11 osób,
- fryzjer – 11 osób,
- technik budownictwa – 10 osób,
- technik farmaceutyczny – 10 osób.

1.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	626
Przetwórstwo przemysłowe	395
Budownictwo	325
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	279
Działalność nie zidentyfikowana	144
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	136
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	127
Pozostała działalność usługowa	126
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	97
Edukacja	88
Transport i gospodarka magazynowa	87
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	67
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	60
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	27
Górnictwo i wydobywanie	20
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19
Informacja i komunikacja	10
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

Źródło: T-II/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Z analizy danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że najwięcej bezrobotnych w 2014 roku było zarejestrowanych w sekcjach PKD:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych – **626 osób**,
- przetwórstwo przemysłowe – **395 osób**,
- budownictwo – **325 osób**,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – **279 osób**,
- działalność nie zidentyfikowana – **144 osoby**,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – **136 osób**.

Najmniej bezrobotnych w końcu 2014 roku było zarejestrowanych w sekcjach PKD:

- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – **7 osób**,
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – **8 osób**,
- informacja i komunikacja – **10 osób**,
- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – **19 osób**
- górnictwo i wydobywanie – **20 osób**.

1.5. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Zawody generujące długotrwałe bezrobocie charakteryzują się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia ($W_{d,l}^k$). Jest on wyrażony jako iloraz zarejestrowanych bezrobotnych w badanym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do ogólnej liczby zarejestrowanych w tym zawodzie; opisuje jaka część osób zarejestrowanych w badanym zawodzie staje się osobami pozostającymi bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Spośród wszystkich dwucyfrowych grup zawodowych generujących długotrwałe bezrobocie według stanu na koniec 2014 roku najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia towarzyszył grupie zawodowej leśnicy i rybacy (1).

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
"62"	Leśnicy i rybacy	1
"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,8
"54"	Pracownicy usług ochrony	0,7778
"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,6667
"96"	Ładowcze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,6429
"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,625
"91"	Pomoce domowe i sprzętaczkę	0,6
"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5935
"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,5429
"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5238
"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5111
"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,5106
"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,4615
"74"	Elektrycy i elektonicy	0,4571
"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,4286
"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4091
"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,4066
"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4059
"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,4
"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,3897
"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3592
"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,3571
"82"	Monterzy	0,3333
"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3333
"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,3333
"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3228
"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2825
"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2542
"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,25
"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,25
"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2463
"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2258
"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2251
"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2119
"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2105
"35"	Technicy informatycy	0,1053
"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0

Źródło: T-II/P-7 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w 2014 roku.

Jedna grupa zawodowa miała wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 0,0000 – pozostali pracownicy obsługi biura.

II. Analiza ofert pracy według zawodów w powiecie sandomierskim

2.1. Napływ ofert pracy według zawodów

Do PUP w Sandomierzu w 2014 roku wpłynęło 2262 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, z czego 1341 ofert dotyczyło zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, co stanowi 59,3% ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. 921 ofert to zgłoszone miejsca aktywizacji zawodowej (staż, prace społecznie użyteczne), co stanowi 40,7% ogółu.

Spośród ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej 1115 ofert (49,3%) to praca subsydiowana. Z sektora publicznego w 2014 roku zostało zgłoszonych 391 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (17,3%).

W analizie napływu ofert pracy według zawodów wzięto pod uwagę kryterium ilości zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie. W Tabeli 4. zostały przedstawione oferty pracy w tych zawodach, w których zgłoszono minimum 10 ofert pracy.

Tabela 4. Najwięcej zgłoszonych ofert pracy wg zawodów w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
1.	"522301"	Sprzedawca*	223
2.	"818116"	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	135
3.	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	97
4.	"513101"	Kelner*	78
5.	"515303"	Robotnik gospodarczy	76
6.	"332203"	Przedstawiciel handlowy	60
7.	"512001"	Kucharz*	56
8.	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	52
9.	"941201"	Pomoc kuchenna	45
10.	"531190"	Pozostali opiekunowie dziecięcy	44
11.	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	43
12.	"432103"	Magazynier	40
13.	"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	38
14.	"514101"	Fryzjer*	33
15.	"962201"	Pracownik prac dorywczych	30
16.	"711202"	Murarz*	28
17.	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	26
18.	"241202"	Doradca finansowy	25
19.	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	25
20.	"411004"	Technik prac biurowych*	24
21.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	23
22.	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	22
23.	"321301"	Technik farmaceutyczny*	20
24.	"335203"	Urzędnik podatkowy	20
25.	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	20
26.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	20

27.	"833101"	Kierowca autobusu	20
28.	"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	18
29.	"711601"	Brukarz	18
30.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	17
31.	"742201"	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	17
32.	"911207"	Sprzątaczką biurową	16
33.	"932913"	Sortowacz	16
34.	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	15
35.	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	15
36.	"931301"	Robotnik budowlany	15
37.	"234201"	Nauczyciel przedszkola	13
38.	"341202"	Opiekun osoby starszej*	13
39.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	13
40.	"722204"	Ślusarz*	13
41.	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	12
42.	"331301"	Księgowy	12
43.	"524902"	Doradca klienta	12
44.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	11
45.	"228301"	Fizjoterapeuta	10
46.	"541306"	Portier	10
47.	"712301"	Monter ociepleń budynków	10

Źródło: T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

W 2014 roku pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na: sprzedawców – 223 miejsca pracy, operatorów urządzeń przemysłu szklarskiego – 135, pozostałych pracowników obsługi biurowej – 97, kelnerów – 78, robotników gospodarczych – 76, przedstawicieli handlowych – 60, kucharzy – 56, kierowców samochodów ciężarowych – 52.

Biorąc pod uwagę kategorię oferty pracy dominowały następujące zgłoszenia:

- **w pracach interwencyjnych:** robotnik gospodarczy – 30 miejsc pracy, sprzedawcy – 10 miejsc pracy;
- **w robotach publicznych:** robotnik gospodarczy – 17 miejsc pracy, pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani – 5 miejsc;
- **w stażach:** sprzedawca – 116 miejsc, pozostali pracownicy obsługi biurowej – 74, operator urządzeń przemysłu szklarskiego – 63, pomoc kuchenna – 35, pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu – 31, pozostali opiekunowie dziecięcy – 26, fryzjer – 23, kelner – 21, robotnik gospodarczy – 20, urzędnik podatkowy – 20 miejsc;
- **w pracach społecznie użytecznych:** opiekun osoby starszej – 9, sprzątaczką biurową – 4;
- **inne oferty, niesubsydiowane:** sprzedawca – 97 miejsc pracy, operator urządzeń przemysłu szklarskiego – 72, przedstawiciel handlowy – 60, kelner – 56, kierowca samochodu ciężarowego – 52, kucharz – 46, kierowca operator wózków

jezdniowych (widłowych) – 38, pracownik prac dorywczych – 30, kierowca ciągnika siodłowego – 26, doradca finansowy – 25, murarz – 25, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym – 23, kierowca autobusu – 20, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center) – 20 miejsc pracy.

2.2. Napływ ofert pracy według sekcji PKD

Tabela 5. Oferty pracy według sekcji PKD zgłoszone w 2014 roku.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	534
Przetwórstwo przemysłowe	362
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	222
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	166
Transport i gospodarka magazynowa	159
Budownictwo	153
Pozostała działalność usługowa	138
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	97
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	90
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	89
Edukacja	87
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	73
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	40
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13
Informacja i komunikacja	10
Górnictwo i wydobywanie	8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
Działalność nie zidentyfikowana	0
Ogółem	2262

Źródło: T-II/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Najwięcej ofert pracy (powyżej 100 miejsc) w 2014 roku wpłynęło w sekcjach PKD:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- przetwórstwo przemysłowe,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,

- transport i gospodarka magazynowa,
- budownictwo,
- pozostała działalność usługowa.

W 2014 roku nie wpłynęła żadna oferta pracy w następujących sekcjach PKD:

- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby,
- organizacje i zespoły eksterytorialne,
- działalność nie zidentyfikowana.

III. Analiza zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych

3.1. Zawody deficytowe

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.²

Do szczególnej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych stosowany jest **wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k** ($W_{n,I}^k$), który obliczany jest jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku.

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$$

\bar{O}_I^k – średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku,

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$$W_{n,I}^k > 1,1$$

to zawody deficytowe.

² Zalecenia metodyczne do prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, s. 6.

Tabela 6. Zawody deficytowe w powiecie sandomierskim w 2014 roku.³

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"241202"	Doradca finansowy	2,0833	0,0833	25
2.	"818116"	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	11,25	0,5	22,5
3.	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	1,25	0,0833	15
4.	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	1,25	0,0833	15
5.	"524902"	Doradca klienta	1	0,0833	12
6.	"332203"	Przedstawiciel handlowy	5	0,5	10
7.	"911203"	Pokojowa	0,5833	0,0833	7
8.	"712303"	Tynkarz	0,5	0,0833	6
9.	"742201"	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	1,4167	0,25	5,6667
10.	"941201"	Pomoc kuchenna	3,75	0,6667	5,625
11.	"342305"	Instruktor rekreacji ruchowej	0,4167	0,0833	5
12.	"523002"	Kasjer handlowy	0,75	0,1667	4,5
13.	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	0,3333	0,0833	4
14.	"343901"	Animator kultury*	0,3333	0,0833	4
15.	"411003"	Pracownik kancelaryjny	0,6667	0,1667	4
16.	"711501"	Cieśla*	0,6667	0,1667	4
17.	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	3,5833	0,9167	3,9091
18.	"711601"	Brukarz	1,5	0,4167	3,6
19.	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	4,3333	1,25	3,4667
20.	"411004"	Technik prac biurowych*	2	0,5833	3,4286
21.	"422401"	Recepcjonista hotelowy	0,25	0,0833	3
22.	"514202"	Kosmetyczka	0,5	0,1667	3
23.	"811104"	Operator koparki	0,5	0,1667	3
24.	"513101"	Kelner*	6,5	2,25	2,8889
25.	"833101"	Kierowca autobusu	1,6667	0,5833	2,8571
26.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	1,4167	0,5	2,8333
27.	"325905"	Opiekunka dziecięca*	0,4167	0,1667	2,5
28.	"711404"	Zbrojarz	0,4167	0,1667	2,5
29.	"331301"	Księgowy	1	0,4167	2,4
30.	"811105"	Operator koparko - ładowarki	0,5833	0,25	2,3333

Źródło: T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Z Tabeli 6. wynika, że najbardziej deficytowym zawodem jest *doradca finansowy*. Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku wynosiła 2,0833, zaś średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wynosiła 0,0833.

W następnej kolejności poszukiwany był *operator urządzeń przemysłu szklarskiego*. Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku wynosiła 11,25, zaś średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 0,5.

3.2. Zawody zrównoważone

³ Zgodnie z zaleceniami zawartymi w piśmie MPiPS DRP.VII.4002.1.4.15/AM z dnia 03.02.2015 r. tabela zawiera 30 zawodów najbardziej deficytowych wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu (w tabeli nie uwzględniono maksymalnych deficytów oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których dwie ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 9 i 0).

Zawód zrównoważony – to zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, co liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Wartość wskaźnika jest większa lub równa 0,9 i mniejsza lub równa 1,1 i **wskazuje na równowagę na rynku pracy.**

$$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$$

Tabela 7. Zawody zrównoważone w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"121101"	Główny księgowy	0,0833	0,0833	1
2.	"122102"	Kierownik działu sprzedaży	0,0833	0,0833	1
3.	"214306"	Inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne	0,1667	0,1667	1
4.	"228203"	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	0,25	0,25	1
5.	"228601"	Optometrysta	0,0833	0,0833	1
6.	"235906"	Nauczyciel logopeda	0,0833	0,0833	1
7.	"241302"	Analityk kredytowy	0,0833	0,0833	1
8.	"242108"	Specjalista do spraw logistyki	0,25	0,25	1
9.	"242304"	Doradca zawodowy	0,3333	0,3333	1
10.	"324002"	Technik weterynarii*	0,0833	0,0833	
11.	"325502"	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	0,0833	0,0833	1
12.	"331202"	Pracownik (doradca) do spraw pożyczek	0,0833	0,0833	1
13.	"431103"	Technik rachunkowości*	0,0833	0,0833	1
14.	"432201"	Planista produkcyjny	0,0833	0,0833	1
15.	"721205"	Spawacz metodą MIG	0,0833	0,0833	1
16.	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	0,1667	0,1667	1
17.	"753402"	Tapicer*	0,0833	0,0833	1
18.	"816003"	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego*	0,1667	0,1667	1
19.	"931205"	Robotnik drogowy	0,3333	0,3333	1

Źródło: T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

Zawody, w których zachowana jest równowaga popytu i podaży siły roboczej to: główny księgowy, kierownik działu sprzedaży, inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne, specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy, optometrysta, nauczyciel logopeda, analityk kredytowy, specjalista do spraw logistyki, doradca zawodowy, technik weterynarii, inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy, pracownik (doradca) do spraw pożyczek, technik rachunkowości, planista produkcyjny, spawacz metodą mig, spawacz ręczny gazowy, tapicer, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, robotnik drogowy.

W tych zawodach średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku jest równa (lub prawie równa) średniej miesięcznej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku.

3.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.⁴

$$W_{n,l}^k < 0,9$$

Tabela 8. Zawody nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w 2014 roku.⁵

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,0833	0,3333	0,25
2.	"241306"	Specjalista do spraw finansów	0,1667	0,75	0,2222
3.	"235205"	Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	0,0833	0,4167	0,2
4.	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	0,1667	0,9167	0,1818
5.	"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,25	1,4167	0,1765
6.	"522305"	Technik handlowiec*	0,6667	3,8333	0,1739
7.	"214102"	Inżynier organizacji i planowania produkcji	0,0833	0,5	0,1667
8.	"262203"	Bibliotekoznawca	0,0833	0,5	0,1667
9.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	1,0833	6,5833	0,1646
10.	"214106"	Logistyk	0,0833	0,5833	0,1429
11.	"611303"	Ogrodnik*	0,0833	0,5833	0,1429
12.	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,1667	1,1667	0,1429
13.	"261906"	Prawnik legislator	0,1667	1,3333	0,125
14.	"722314"	Tokarz w metalu	0,1667	1,3333	0,125
15.	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	0,25	2,1667	0,1154
16.	"713102"	Malarz budowlany	0,25	2,9167	0,0857
17.	"233012"	Nauczyciel języka polskiego	0,0833	1	0,0833
18.	"722204"	Ślusarz*	1,0833	13,0833	0,0828
19.	"314413"	Technik technologii żywności - przetwórstwo owocowo-warzywne	0,0833	1,0833	0,0769
20.	"751201"	Cukiernik*	0,0833	1,1667	0,0714
21.	"314205"	Technik ogrodnik*	0,25	4	0,0625
22.	"351203"	Technik informatyk*	0,1667	3,0833	0,0541
23.	"753105"	Krawiec*	0,1667	3,25	0,0513
24.	"235107"	Pedagog	0,25	5,5833	0,0448
25.	"325511"	Technik ochrony środowiska*	0,0833	2	0,0417
26.	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0,0833	2,8333	0,0294
27.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,1667	9,0833	0,0183
28.	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,0833	4,9167	0,0169
29.	"311504"	Technik mechanik*	0,0833	8,1667	0,0102
30.	"331403"	Technik ekonomista*	0,0833	9,0833	0,0092

Źródło: T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w 2014 roku.

⁴ Zalecenia metodyczne do prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, s. 6.

⁵ Zgodnie z zaleceniami zawartymi w piśmie MPiPS DRP.VII.4002.1.4.15/AM z dnia 03.02.2015 r. tabela zawiera 30 zawodów najbardziej nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu (w tabeli nie uwzględniono maksymalnych nadwyżek oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których dwie ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 9 i 0).

Z danych przedstawionych w Tabeli 8. wynika, że sytuacja największej nadwyżki bezrobotnych i niedoboru wolnych stanowisk pracy w 2014 roku miała miejsce w zawodzie *technik ekonomista*. Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku wynosiła 0,0833, zaś średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku wynosiła 9,0833.

Na drugim miejscu w strukturze najbardziej nadwyżkowych zawodów uplasował się *technik mechanik*. Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku wynosiła 0,0833, zaś średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w 2014 roku wynosiła 8,1667.

Wskaźnik o wartości określonej jako **MAX** wskazuje, że w danym zawodzie w 2014 roku zostały zgłoszone oferty pracy, natomiast nie zarejestrowali się w tym okresie bezrobotni posiadający te zawody.

Do takich zawodów należą m.in. (w kolejności od najwyższej średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku):

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku
1.	Pracownik prac dorywczych	2,5	0
2.	Kierowca ciągnika siodłowego	2,1667	0
3.	Urzędnik podatkowy	1,6667	0
4.	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	1,6667	0
5.	Specjalista do spraw sprzedaży	1,5	0
6.	Sortowacz	1,3333	0
7.	Opiekun osoby starszej*	1,0833	0
8.	Portier	0,8333	0
9.	Monter ociepleń budynków	0,8333	0
10.	Laborant biochemiczny	0,6667	0
11.	Asystent nauczyciela przedszkola	0,6667	0
12.	Mechanik ciągników	0,6667	0
13.	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	0,6667	0
14.	Kierowca samochodu dostawczego	0,5833	0
15.	Specjalista do spraw szkoleń	0,5	0

Wskaźnik o wartości określonej jako **0** wskazuje, że w danym zawodzie w 2014 roku nie zostały zgłoszone oferty pracy, natomiast zarejestrowali się w tym okresie bezrobotni posiadający te zawody.

Do takich zawodów należą m.in. (w kolejności od najwyższej średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku):

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku
1.	Technik budownictwa*	0	9
2.	Ekonomista	0	6,6667
3.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0	5,75
4.	Technik hotelarstwa*	0	3,0833
5.	Technik mechanizacji rolnictwa*	0	2,5
6.	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0	2,4167
7.	Politolog	0	2
8.	Inżynier ogrodnictwa	0	1,75
9.	Socjolog	0	1,75
10.	Technik rolnik*	0	1,5833
11.	Technik elektronik*	0	1,5
12.	Filolog - filologia obcojęzyczna	0	1,3333
13.	Rolnik*	0	1,1667
14.	Biolog	0	1,0833
15.	Technik technologii odzieży*	0	1,0833

Z przedstawionej krótkiej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, że w strukturze **662 zawodów** występujących na rynku pracy powiatu sandomierskiego według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu wyodrębniono **65 zawodów deficytowych**, które stanowiły 9,8% ogółu, **87 zawodów nadwyżkowych** (13,2% ogółu) oraz **21 zawodów zrównoważonych** (3,2% ogółu).

Pozostałe zawody o wskaźniku równym **0 (359 zawodów)** lub **MAX (130 zawodów)**, stanowiły odpowiednio 54,2% i 19,6% ogółu zawodów występujących na rynku pracy powiatu sandomierskiego w 2014 roku.

Przedstawione zestawienia i analizy danych dotyczących bezrobotnych i ofert pracy, będące wynikiem zaproponowania i zastosowania sposobów obliczania wskaźników intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów pokazuje jedynie pewne zjawiska i tendencje zachodzące na lokalnym rynku pracy.

PODSUMOWANIE

Badanie popytu i podaży na lokalnym rynku pracy, na podstawie analizy powyższych danych dotyczących zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz ofert zgłoszonych przez pracodawców w 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu, pozwala na sformułowanie następujących wniosków.

- W powiecie sandomierskim w 2014 roku nastąpił spadek stopy bezrobocia w porównaniu do sytuacji z końca 2013 roku; z 13,4% (koniec 2013) do 11,3% (koniec 2014). Na koniec grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych wynosiła 4187 osób, w tym 2096 kobiet.
- Bezrobocie dotyka głównie ludzi młodych w grupie wiekowej 18-34 lata (57,3% ogółu bezrobotnych).
- Grupę najliczniejszą stanowią bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym: 26,3% ogółu bezrobotnych (1102 osoby, w tym 427 kobiet).
- Najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w zawodach: sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista, specjalista administracji publicznej, technik budownictwa, robotnik budowlany, technik mechanik, krawiec, kucharz małej gastronomii, technik żywienia i gospodarstwa domowego.
- Wśród osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (absolwentów) najwięcej osób było zarejestrowanych w zawodach: specjalista administracji publicznej, technik żywienia i gospodarstwa domowego, fryzjer, nauczyciel języka angielskiego, technik mechanizacji rolnictwa.
- Osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy były najliczniej zarejestrowane w zawodach: sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista, robotnik budowlany, krawiec, murarz, specjalista administracji publicznej, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym.
- Dominujące zawody wśród bezrobotnych kobiet to: sprzedawca, technik ekonomista, specjalista administracji publicznej, krawiec, fryzjer, pedagog, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik handlowiec, kucharz małej gastronomii, ekonomista.
- Największy napływ bezrobotnych w 2014 roku nastąpił wśród osób bez zawodu oraz w zawodach: ślusarz, sprzedawca, specjalista administracji publicznej, technik ekonomista, technik budownictwa, technik mechanik, ekonomista, kucharz małej

gastronomii, mechanik pojazdów samochodowych, technik żywienia i gospodarstwa domowego.

- W grupie absolwentów największy napływ bezrobotnych nastąpił w zawodach: specjalista administracji publicznej, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, pedagog, inżynier budownictwa – budownictwo ogólne, technik żywienia i gospodarstwa domowego, fryzjer, technik budownictwa, technik farmaceutyczny.
- Najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w sekcjach PKD: handel hurtowy i detaliczny, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, administracja publiczna i obrona narodowa, działalność niezidentyfikowana, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.
- Najmniej bezrobotnych było zarejestrowanych w sekcjach PKD: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, informacja i komunikacja, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, górnictwo i wydobywanie.
- Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia był w grupie zawodowej: leśnicy i rybacy.
- Do Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu w 2014 roku wpłynęło 2262 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, z czego 1341 ofert dotyczyło zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Spośród zgłoszonych ofert pracy 49,3% to miejsca subsydiowane.
- Wśród ofert zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej najwięcej wolnych miejsc pracy zostało zgłoszonych w zawodach: sprzedawca, operator urządzeń przemysłu szklarskiego, pozostali pracownicy obsługi biurowej, kelner, robotnik gospodarczy, przedstawiciel handlowy, kucharz, kierowca samochodu ciężarowego.
- Na miejsca subsydiowane najwięcej ofert zostało zgłoszonych w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca.
- Miejsca aktywizacji zawodowej przeważały w zawodach: sprzedawca, pozostali pracownicy obsługi biurowej, operator urządzeń przemysłu szklarskiego, pomoc kuchenna, pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, pozostali opiekunowie dziecięcy, fryzjer, kelner, robotnik gospodarczy, urzędnik podatkowy.
- W 2014 roku nie wpłynęła żadna oferta w sekcjach PKD: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące

usługi na własne potrzeby, organizacje i zespoły eksterytorialne, działalność nie zidentyfikowana.

- Zawody deficytowe to przede wszystkim: doradca finansowy, operator urządzeń przemysłu szklarskiego, terapeuta zajęciowy.
- Zawody zrównoważone to m.in. główny księgowy, kierownik działu sprzedaży, inżynier inżynierii środowiska – systemy wodociągowe i kanalizacyjne.
- Zawody nadwyżkowe to m.in.: technik ekonomista, technik mechanik, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, specjalista administracji publicznej.

Opracowany raport oparty jest na ograniczonym zakresie danych, w pełni nie odzwierciedlających rzeczywistej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Nie daje też pełnego obrazu zachodzących zmian i tendencji rozwojowych lokalnego rynku pracy. Stanowi jedynie diagnozę, przybliża bieżącą sytuację w powiecie sandomierskim. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji dla m.in.: osób bezrobotnych, pracodawców, instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy, szkół ponadgimnazjalnych oraz instytucji szkoleniowych.